

Qeqqata Kommunua
Makkorsip Aqq. 2
Postboks 1014
3911 Sisimiut

Dispensation til etablering og drift af vej gennem vandspærrezonen ved Sisimiut

Brevdato: 22-06-2022
Sagsnr.: 2018 - 1897
Akt-id: 18718509

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: pan@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø (herefter 'Departementet') har den 14. december 2021 modtaget ansøgning fra Qeqqata Kommunua (herefter 'Ansøger') om dispensation til at anlægge en vej gennem vandspærrezonen ved Sisimiut. Hele vejforløbet går mellem Sisimiut og Kangerlussuaq.

Afgørelse

Naalakkersuisut meddeler hermed dispensation til etablering og drift af vej, herunder ATV-spor, gennem vandspærrezonen ved Sisimiut i henhold til Miljøbeskyttelseslovens¹ § 29, stk. 1.

Dispensationen gives på baggrund af oplysningerne i ansøgningen af 14. december 2021 fra Ansøger, og den gives med nedenstående vilkår. Overtrædelse af vilkårene kan medføre, at dispensationen tilbagekaldes, jf. Miljøbeskyttelseslovens § 29, stk. 2.

Vilkår

Generelt

1. Dispensationen gives til Ansøger og kan ikke overdrages til andre uden udtrykkeligt samtykke fra Departementet.
2. Dispensationen erstatter ikke *VVM-godkendelse af vej fra Sisimiut til Kangerluarsuk Tulleq*. Nærværende dispensation skal derfor ses i sammenhæng med VVM-godkendelsen, og Ansøger er derfor samtidig med dispensationen forpligtet til at overholde VVM-godkendelsens vilkår for så vidt angår anlæggelse og drift af ATV-spor og grusvej i vandspærrezonen.
3. Etablering og drift af ATV-spor og grusvej skal ske i overensstemmelse med oplysninger i ansøgningen, inklusive kort over vejforløb gennem vandspærrezonen. I tilfælde af tvivl eller uoverensstemmelse mellem

¹ Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 om beskyttelse af miljøet

ansøgningen og de nedenfor anførte vilkår, finder de nedenfor anførte vilkår anvendelse.

4. Ansøger har det fulde ansvar for alle aktiviteter, herunder eventuelle uheld/spild, der sker i forbindelse med etablering og vedligehold af ATV-spor og grusvej inden for vandspærrezonen. I forbindelse med eventuelle uheld/spild i driftssituationen af ATV-spor og grusvej har Ansøger handlepligt og ansvaret for at håndtere og afhjælpe enhver forurening. Ansvaret kan ikke overdrages til andre uden Departementets udtrykkelige samtykke.
5. Ansøger skal udarbejde en beredskabsplan, som Departementet skal godkende før igangsættelse af projektet. Planen skal blandt andet adressere nødforsyning af drikkevand, beredskabsudstyr, kontakter i beredskabet mv.

Anlæg

6. Ansøger skal sikre, at alle ansatte, der betjener anlægsmaskiner og anlægskøretøjer i vandspærrezonen (gælder både i anlægsfasen og i forbindelse med kommende vedligehold af vejanlæg), er bekendt med vilkårene for denne dispensation.
7. Anlægsmaskiner og -køretøjer skal dagligt, inden de kører ind i vandspærrezonen, gennemgås for mulig lækage af hydraulik- og/eller motorolie. Det gælder både under etablering af ATV-spor og grusvej samt i forbindelse med fremtidige vedligeholdelsesarbejder.
8. Ansøger skal sikre det nødvendige beredskab for at undgå forurening i forbindelse med anlæg af ATV-sporet og grusvejen, herunder ved altid at medbringe det nødvendige materiel til at forebygge og afhjælpe lækage, spild mv. (opsamlingskar, opsugende materiale, afgravningsredskaber mv.).
9. Ved alle hændelser af betydning for drikkevandressourcen eller forsyningssikkerheden skal Ansøger omgående på eget initiativ foretage nødvendige afværgeforanstaltninger og umiddelbart efter hændelsen give meddelelse til Departementet, Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland, Nukissiorfiit og driftschefen i Nukissiorfiit Sisimiut.
10. Ved øvrige hændelser (dvs. hændelser som ikke har betydning for drikkevandressourcen eller forsyningssikkerheden), der fx indbefatter lækage, spild eller lignende fra anlægsmaskiner og -køretøjer, skal Departementet orienteres inden arbejdsdagens ophør. Orienteringen skal ledsages af oplysninger om typen og størrelsen (fx spilmængde og størrelsen på det påvirkede areal) af lækagen, spildet mv. Departementet kan anmode om yderligere oplysninger og kan forbyde fortsat kørsel, indtil årsagen er afklaret og afhjulpet, og Departementet har vurderet, at der ikke er fare for forurening.

11. Tankning og parkering af anlægsmaskiner skal som udgangspunkt ske uden for vandspærrezonen, jf. dog vilkår 20 i *VVM-godkendelse af vej fra Sisimiut til Kangerluarsuk Tulleq*.

Drift

12. Al kørsel inden for vandspærrezonen må kun ske på de i figur 1 markerede spor.

13. Miljøfremmede stoffer, kemikalie- og olieprodukter samt farligt gods må ikke transporteres eller opbevares inden for vandspærrezonen.

14. Uanset vilkår 13 må der inden for vandspærrezonen ske transport af brændstof, dog gælder følgende:

- Brændstof må kun transporteres i CE-mærkede brændstofbeholdere.
- De CE-mærkede brændstofbeholdere må højst have et rumfang på 20 liter.
- Der må kun medbringes brændstof til eget forbrug.
- Brændstofbeholdere skal stå oprejst, være forsvarligt lukkede og fastspændt og/eller sikret mod at falde af køretøjet.
- Der må kun medbringes brændstofbeholdere i et antal, som kan opfylde ovenstående krav, dog må der maksimalt medbringes 100 liter brændstof udover det, som køretøjets indbyggede brændstoftank kan rumme.
- Transport af brændstof er forbudt i kommercielt øjemed, herunder kørsel med tankbiler.

15. Inden for vandspærrezonen må der kun anvendes køretøjer, som er egnet til at køre i hhv. et ATV-spor og på grusvej. Desuden skal køretøjerne kunne passere hinanden sikkerhedsmæssigt forsvarligt inden for ATV-sporets hhv. grusvejens vejbredde.

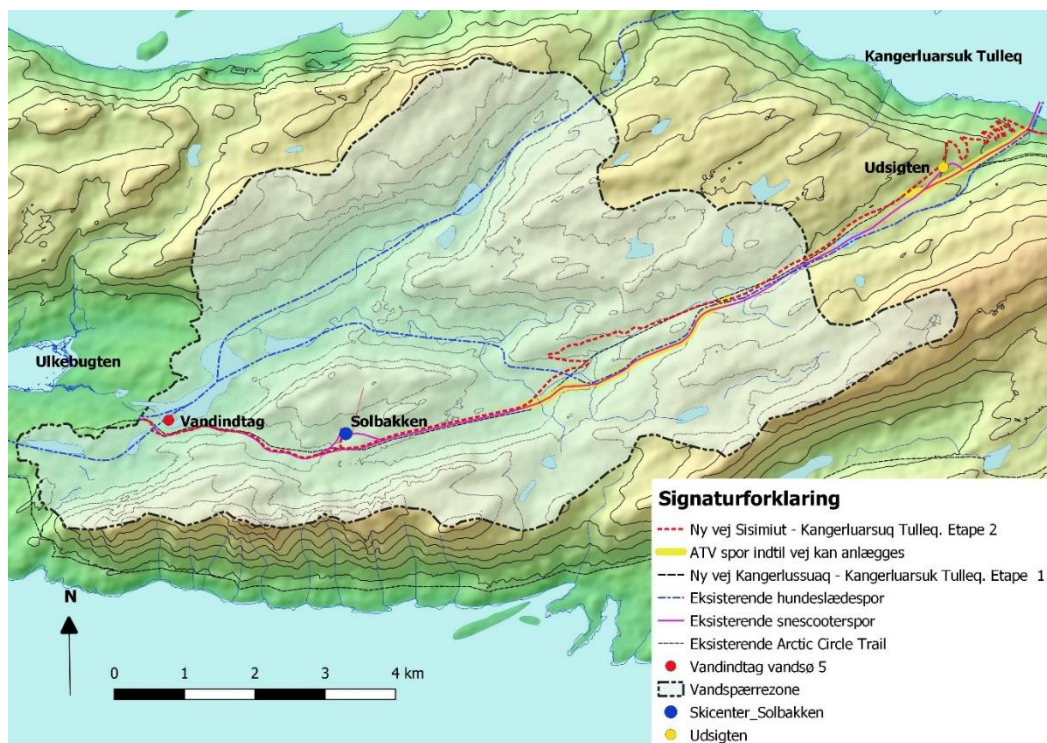
16. Ved alle hændelser af betydning for drikkevandressourcen eller forsyningssikkerheden skal Ansøger omgående på eget initiativ foretage nødvendige afværgeforanstaltninger og umiddelbart efter hændelsen give meddelelse til Departementet, Veterinær- og Fødevarermyndigheden i Grønland, Nukissiorfiit og driftschefen i Nukissiorfiit Sisimiut.

17. Enhver form for olie- og kemikaliespild skal omgående fjernes helt fra området, og uheldet skal rapporteres umiddelbart efter det er indtruffet til Departementet, til Veterinær- og Fødevarermyndigheden i Grønland, til Nukissiorfiit og til driftschefen i Nukissiorfiit Sisimiut.

18. Såfremt et køretøj havarerer inden for vandspærrezonen, skal det fjernes hurtigst muligt, så der ikke sker forurening eller skader på vegetation og jord. Fjernes køretøjet ikke efter påtale fra kommunalbestyrelsen, kan kommunalbestyrelsen lade køretøjet flytte for ejerens regning og risiko.
19. Alt affald skal medtages, og må ikke efterlades i naturen.
20. Ansøger skal etablere færdselsregulering, såfremt vejen indsnævres til ét spor ved drikkevandssøen, således at køretøjer kan passere hinanden uhindret.
21. Ansøger skal opstille skiltning, som angiver, at der på strækningen fra indkørsel i vandspærrezonen (set fra Sisimiut), forbi drikkevandssøen og frem til dét punkt, hvor vejen passerer alpinanlægget Solbakken (jf. figur 1 nedenfor), er en hastighedsbegrænsning på 25 km/t.
22. Ansøger skal derudover opsætte skilte ved indgangen til vandspærrezonen fra hhv. vestlig (Sisimiut) og østlig retning (Kangerlussuaq), ved drikkevandssøen samt på parkeringspladsen til alpinanlægget Solbakken, hvorpå det tydeligt anføres:
 - Hvad der ikke må transporteres/opbevares i området, jf. vilkår 13.
 - At der kun må transporteres brændstof i overensstemmelse med de krav, som følger af vilkår 14 i nærværende dispensation.
 - At der ikke må efterlades affald i området.
 - Et døgnåbent telefonnummer, som Qeqqata Kommunia/beredskabsmyndigheden skal kontaktes på ved uheld og/eller spild af olieprodukter, eller hvis spild eller uheld observeres. Disse skilte skal vedligeholdes af Ansøger.
23. Nærværende dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 4 år efter, at den er meddelt.

Baggrund og projektbeskrivelse

I henhold til ansøgningen skal vejen etableres successivt fra Sisimiut frem til Kangerluarsuk Tulleq (figur 1). Vejen etableres i første omgang som et ATV-spor og udbygges sidenhen til en 6-7 meter bred tosporet grusvej. Der kan på enkelte strækninger etableres asfalt.

Figur 1: Planlagt rute mellem Sisimiut og Kangerlussuaq. Som det fremgår af figuren, vil vejforløbet adskille sig fra ATV-sporet i et område mellem "Solbakken" og "Udsigten".

I ansøgningen beskrives det nærmere, hvordan vejen etableres, ligesom det bl.a. angives, hvilke forholdsregler der vil blive taget for beskyttelse af drikkevandsøen og vandspærrezone mod forurening. For en nærmere gennemgang heraf henvises til kapitel 6 med tilhørende bilag i VVM-redegørelsen og afsnittet "forebyggende foranstaltninger" sidst i nærværende dispensation.

Det skal bemærkes, at der i nærværende dispensation kun er taget stilling til etablering og drift af vejen inden for vandspærrezone. Etablering og drift af vej uden for vandspærrezone er således ikke omfattet af denne dispensationsafgørelse, men er derimod reguleret via VVM-godkendelserne for hhv. *Vej fra Sisimiut til Kangerluarsuk Tulleq* og *Vej fra Kangerlussuaq til Kangerluarsuk Tulleq*. Derudover hører kørsel i det åbne land generelt under kommunalbestyrelsens kompetenceområde, jf. *Selvstyrets bekendtgørelse nr. 10 af 10. oktober 2013 om anvendelse af motoriserede befordringsmidler*.

Lovgrundlag mv.

Drikkevandsreglerne i Miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 indeholder en række krav, herunder forbuddene i § 28, stk. 2, der har til formål at beskytte

drikkevandet. Reglerne skal sikre, at der ikke føres forurenende stoffer ind i vandspærrezonen.

I nærværende sag er det relevant at se på forbuddet mod brug af motordrevne transportmidler og motordrevne redskaber/værktøjer samt etablering af veje i § 28, stk. 2, nr. 1, 2 og 3. Disse bestemmelser er umiddelbart til hinder for, at Ansøger kan gennemføre projektet.

I henhold til § 29, stk. 1, kan der dog meddeles dispensation fra forbuddene i § 28, stk. 2. Formålet med § 29, stk. 1, er at give Naalakkersuisut mulighed for undtagelsesvist at dispensere fra reglerne om vandspærrezoner i de tilfælde, hvor væsentlige samfundsmæssige forhold taler herfor. Bestemmelsen udgør en smal dispensationsadgang, og generelt er der kun udstedt dispensationer i forholdsvis få tilfælde.

Miljøbeskyttelseslovens § 29, stk. 2, gør det klart, at dispensationer meddelt efter § 29, stk. 1, til enhver tid kan ændres eller tilbagekaldes uden erstatning, når der skønnes at være fare for forurening af drikkevandsressourcer.

Det bemærkes, at *Selvstyrets bekendtgørelse nr. 9 af 30. april 2015 om særlige regler for vandspærrezonen ved Sisimiut* tillader skiløb, vinterkørsel med snescooter, hundeslæde og pistemaskine, drift af alpinanlægget Solbakken samt transport, opbevaring og brug af brændstof. Bekendtgørelsen tillader altså brug af køretøjer med hydraulikolie, smøre-/motorolie og konventionelle brændstoffer i vandspærrezonen om vinteren. Bekendtgørelsen stiller ikke krav til, hvor meget olie eller brændstof pistemaskiner eller snescootere må medbringe i deres indbyggede brændstoftanke, men alene til brændstofmængder transporteret i CE-mærkede brændstofbeholdere.

Endelig bemærkes det, at Miljøbeskyttelseslovens § 33 stiller krav om høring af kommunalbestyrelsen (Qeqqata Kommunia), Landslægeembedet og Veterinær- og Fødevarermyndigheden i Grønland, inden der træffes afgørelse efter reglerne i Miljøbeskyttelseslovens kapitel 6, herunder ved afgørelser om dispensationer efter § 29, stk. 1. Departementet har i tillæg hertil en praksis om også at inddrage Nukissiorfiit i høringen ved vandspærrezonedispensationsager.

Høring

I overensstemmelse med Miljøbeskyttelseslovens § 33 har nærværende dispensation (sammen med udkast til VVM-godkendelse af vej fra Sisimiut til Kangerluarsuk Tulleq) været i forudgående høring hos kommunalbestyrelsen (Qeqqata Kommunia), Landslægeembedet, Veterinær- og Fødevarermyndigheden i Grønland samt Nukissiorfiit.

Qeqqata Kommunia har haft enkelte bemærkninger af præciserende og opklarende karakter, som har givet anledning til justering af enkelte vilkår, der imidlertid har været så ubetydelige, at det ikke kompromitterer miljøbeskyttelsen og derfor ikke har givet anledning til at sende dispensationen i fornyet høring.

Hverken Landslægeembedet, Veterinær- og Fødevarermyndigheden eller Nukissiorfiit har indsendt bemærkninger til dispensationen.

Nukissiorfiit har imidlertid tidligere indsendt høringssvar til VVM-redegørelsen for vejprojektet, da denne var i høring. Høringssvaret er adresseret i den hvidbog (høringsnotat), der offentliggøres samtidig med *VVM-godkendelse af vej fra Sisimiut til Kangerluarsuk Tulleq* og nærværende dispensation.

Klage

Afgørelsen kan i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 60, stk. 1, påklages til Klageudvalget vedrørende Miljøbeskyttelse, nedsat af Naalakkersuisut, jf. VVM-bekendtgørelsens § 33.

I medfør af Miljøbeskyttelseslovens § 60, stk. 2, er klageberettiget:

- Den, til hvem afgørelsen er rettet
- Landslægeembedet
- Alle, der må antages at have en individuel eller væsentlig interesse i sagens udfald
- Foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative, miljø- og naturmæssige interesser

Klagefristen er 6 uger, regnet fra den dag afgørelsen er meddelt i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 60, stk. 3.

Eventuel klage skal indgives til:

Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø
Imaneq 1A
Postboks 1614
3900 Nuuk
E-mail: pan@nanoq.gl

Departementet vil herefter sende klagen til Klageudvalget vedrørende Miljøbeskyttelse, ledsaget af det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Samtidig oplyses sagens parter om, at der er indkommet en klage i sagen.

Klageudvalgets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. Miljøbeskyttelseslovens § 60, stk. 4.

I henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 63, stk. 1, har offentlighedens klager ikke opsættende virkning i den periode, hvor Klageudvalget vedrørende Miljøbeskyttelse behandler de eventuelle klager, medmindre Naalakkersuisut bestemmer andet.

Bygge- og anlægsarbejder må ikke påbegyndes, før udløbet af klagefristen, jf. Miljøbeskyttelseslovens § 64, stk. 1.

Afgørelsen kan indbringes for domstolen inden for 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. Miljøbeskyttelseslovens § 65.

Departementets bemærkninger

Væsentlig samfundsmæssig betydning

Det vurderes, at etablering af vejen får en væsentlig samfundsmæssig betydning for både turismen og erhvervslivet i Sisimiut såvel som for den potentielle transport af varer mellem Kangerlussuaq og Sisimiut. Derudover lægges der i denne afgørelse vægt på, at der med vejen skabes mulighed for borgernes adgang til det store landområde mellem Sisimiut og Kangerlussuaq og til UNESCO-verdensarvsområdet *Aasivissuit – Nipisat, Inuit jagtområde mellem hav og is*.

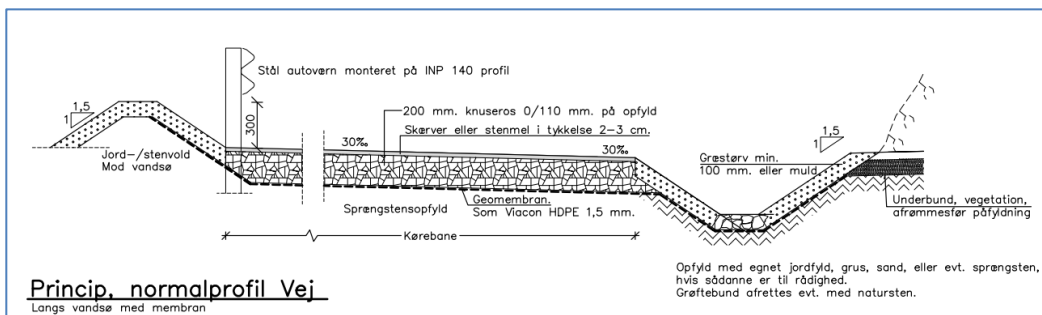
Forebyggende foranstaltninger

Det er samtidig tillagt væsentlig betydning, at ATV-sporet og grusvejen i såvel anlægs- og driftsfase vil blive reguleret af de miljøbeskyttende vilkår, som fremgår af *VVM-godkendelse af vej fra Sisimiut til Kangerluarsuk Tulleq* og som bl.a. vil sikre, at ATV-sporet og grusvejen opbygges på en måde, der forebygger og forhindrer uheld og forurening af vandspærrezonen og vandsøen, herunder:

- Anlæg af vejen tættest på drikkevandsøen (200-300 meters strækning) etableres med tværfald, så overfladevand og et evt. spild fra både anlægs- og driftsfasen ledes væk fra vandsøen til afværgegrøft og/eller bassin og videre til afløbet fra drikkevandsøen og til Ulkebugten.
- Vejen etableres med en opkant på den side af vejen, der grænser op til drikkevandsøen (figur 2), så større spild ikke kan udvaskes direkte i søen.
- Der etableres autoværn imellem vejen og drikkevandsøen, hvor vejen grænser direkte op til søen (ca. 200-300 meter), så risikoen for, at et køretøj kører direkte i søen, er minimal. Autoværnet etableres på vejsiden af opkanten (figur 2).
- Langs drikkevandsøen anlægges vejen med geomembran (vandtætningslag af polymert materiale) eller lignende, så et eventuelt oliespild ikke opsuges af underlaget og derfra siver ud i drikkevandssøen.
- Langs med drikkevandssøen vil ATV-sporet også blive etableret med olietæt membran samt ensidigt tværfald fra søen til opsamlingsgrøft på fjeldsiden af sporet. Der vil desuden blive etableret opkant og autoværn imellem ATV- sporet og drikkevandsøen, på samme måde som ved anlæg af grusvejen.
- Der etableres afløb fra opsamlingsgrøften ud af vandspærrezonen til afløbet fra drikkevandssøen.
- Der vil være en hastighedsbegrænsning på 25 km/t fra indkørsel i vandspærrezonen (set fra Sisimiut), forbi drikkevandssøen og frem til skicentret Solbakken med henblik på at undgå uheld og samtidig for at undgå støvdannelse. Ved drikkevandssøen vil der ligeledes blive etableret færdselsregulering, såfremt to køretøjer ikke uhindret kan passere hinanden.
- I forbindelse med forår/efterår og skiftende tø/frost-perioder kan det ved frysning/optøning af vand i revner i fjeldet tættest på drikkevandssøen ske, at sten eller partier af fjeldet over tid bliver løse. Forholdet må af

sikkerhedsmæssige årsager holdes under observation hvert år, og hvis løse sten eller partier konstateres, rykkes de ned eller fæstnes med ankre, så tilgængeligheden på vejen ikke påvirkes og risikoen for uheld minimeres.

- Indenfor området tættest på drikkevandssøen etableres vejen med sneoplægsområde, hvilket betyder, at sneoplæg ikke kommer ud i søen. Bortkørsel af sne foretages efter behov, og opmagasinerings af den ryddede sne foretages udenfor vandspærrezone.

Figur 2: Tværsnit – princip for opbygning af vej langs drikkevandssøen.

Samlet set vurderer Departementet, at disse tiltag – sammenholdt med vilkårene i nærværende dispensation samt de vilkår som følger af *VVM-godkendelse af vej fra Sisimiut til Kangerluarsuk Tulleq* (jf. vilkår 2 i nærværende dispensation) – væsentligt eliminerer de risici, som et spild af forurenende stoffer og partikler potentielt ville udgøre for drikkevandsressourcen, såfremt etablering og drift af vejen samt kørsel med motoriserede transportmidler ville finde sted uden iværksættelse af tiltagene.

Da disse afværgetiltag – sammenholdt med de vilkår der følger af nærværende dispensation samt de vilkår som følger af *VVM-godkendelse af vej fra Sisimiut til Kangerluarsuk Tulleq* – således væsentligt vil eliminere forureningsrisici ved en gennemførelse af vejprojektet, er det Departementets vurdering, at projektets samfundsmæssige betydning gør, at dispensationsmuligheden i medfør af Miljøbeskyttelseslovens § 29, stk. 1, er opfyldt.